

STELLINGEN

in de Meeting te verdedigen door PROF. MR. D. P. D. FABIUS.

STELLING I.

Het beweren van Dr. C. B. Spruyt (zie *N. R. Ct.* van 17 April 11.), dat bij den strijd door Dr. A. Kuyper tegen „ons” hooger onderwijs gevoerd, de vraag eigenlijk deze is: „Zal men in zake van wetenschap laten beslissen door de brave burgers, die niets daarvan verstaan, of zal men de leiding van die aangelegenheden overlaten aan degenen, die er het best over kunnen oordeelen?” wordt bevestigd:

a. door het pleidooi van Dr. F. W. Merens vóór „ons” hooger onderwijs (zie *Stemmen v. W. en V.*, Nov. 1884, bl. 1186), die om zooveel mogelijk „een in goeden zin gegeven onderwijs” aan de staatshoogeschool te verzekeren, aanbeveelt, dat „de staat bij het bezetten der zetels rekening (houde) met den geest en de richting der studenten of met de verschillende bestaande partijen”, enz.;

b. door den grondslag der Vrije Universiteit, welke de eenige Hoogeschool is in ons vaderland, waar de hoogste beslissing in zake van wetenschap niet uitsluitend bij de „brave burgers” ligt;

c. door de waarheid, dat Gods Woord als grondslag van alle onderwijs niet alleen beter dan „de richting der studenten” een „in goeden zin gegeven onderwijs” waarborgt, maar ook de beste zekerheid biedt, dat niet door „brave burgers” en in zake van geloof en in zake van wetenschap over meer beslist wordt, dan zij verstaan;

d. door de omstandigheid, dat bij „vrij onderwijs” op alle trappen het minst voor „democratie” in de wetenschap is te duchten.

STELLING II.

De door Dr. F. W. Merens (t. a. p., bl. 1196) „met vrijmoedigheid” gestelde eisch, dat de aanstaande leeraars der kerk vrijheid zullen hebben „om in stede van zoowel als nevens de lessen van staats- en kerkelijke professoren die van privaatchoortenten of vrije professoren bij te wonen aan inrichtingen, die een degelijken waarborg voor haar wetenschappelijk gehalte weten te geven,” — laat zich moeielijk vereenigen met zijne eveneens, zij het al zonder „vrijmoedigheid,” gedane uitspraak, dat, al bieden die inrichtingen nog bovendien waarborg voor „een in goeden zin gegeven onderwijs”, hare graden zelfs ten opzichte der Kerk nochtans moeten achterstaan bij die der staatshoogescholen, hoezeer het volgens Dr. Merens bij deze juist wèl „aan een vasten waarborg” voor zoodanig onderwijs ontbreekt, en Mr. Groen van Prinsterer reeds in 1848 schreef (*Het regt der Herv. Gezindheid*, bl. 176): „Alleen zij het mij vergund te doen opmerken, dat, bij voortgaande ontwikkeling der gelegde beginsels, omtrent de Academie, evenzeer als omtrent de Lagere School, de onbruikbaarheid der Gouvernements-inrigting en de onmisbaarheid eener eigen instelling voor de Kerk duidelijk wordt.”